

Λισσαβόνα, 24 Μαρτίου 2000

ΕΚΤΑΚΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
(2^η ημέρα – Λήξη εργασιών)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, μετά τη λήξη των εργασιών της διήμερης Συνόδου του Εκτάκτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας, με θέμα «Απασχόληση – Οικονομικές Μεταρρυθμίσεις και Κοινωνική Συνοχή για μια Ευρώπη της Καινοτομίας και των Γνώσεων», παρεχώρησε συνέντευξη Τύπου προς τους Έλληνες δημοσιογράφους.

Ο Πρωθυπουργός στην εισαγωγική παρέμβασή του είπε τα εξής:

« Κυρίες και κύριοι, η σημερινή Σύνοδος έρχεται να καλύψει ένα αισθητό κενό στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ε.Ε. είχε θέσει παλιά ορισμένες προτεραιότητες: Πρώτα την Ενιαία Αγορά, μετά το Μάαστριχτ, κατόπιν το θέμα της εξέλιξης της ΟΝΕ και το Σύμφωνο Σταθερότητας.

Τώρα πρέπει να αντιμετωπίσει το θέμα της Ανάπτυξης στην Ευρώπη: Πώς μπορούμε να πετύχουμε ένα μοντέλο με ισχυρότερη αναπτυξιακή δυναμική, με απασχόληση, με κοινωνική ευαισθησία. Πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα αναπτυξιακό μοντέλο που να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Πώς η Ευρώπη μπορεί να βρεθεί στην πρωτοπορία της εξέλιξης και ταυτόχρονα, όμως, να διατηρήσει και να ενισχύσει τις κοινωνικές αξίες, τις οποίες υπερασπίστηκε κατά τις δεκαετίες που πέρασαν.

Αυτό το νέο αναπτυξιακό μοντέλο ήταν αντικείμενο του Συμβουλίου και οι αποφάσεις του Συμβουλίου δίνουν ένα μήνυμα σε σχέση με το μοντέλο και την επίτευξη του μοντέλου. Είναι ένα πλαίσιο. Και θα ακολουθήσουν μετά και άλλες αποφάσεις, οι οποίες, πέρα από τις σημερινές, θα οδηγήσουν στην εφαρμογή των όσων αποφασίστηκαν.

Πρώτος και κεντρικός στόχος η πλήρης απασχόληση. Θέλουμε το 2010 να εξαλείψουμε την ανεργία που μαστίζει την Ευρώπη. Η ανεργία, επίσης, είναι πρόβλημα για τη χώρα μας. Η χώρα μας, μέλος της Ε.Ε., ακολουθεί αυτή την πορεία και εντάσσεται και αυτή στην προσπάθεια να επιτευχθεί αυτός ο στόχος. Ταυτόχρονα, θέλουμε να περιορίσουμε και να εξαλείψουμε όλα τα φαινόμενα, τα οποία συνδέονται με την ανεργία: Τον κοινωνικό αποκλεισμό, τη φτώχεια, την περιθωριοποίηση. Όλα αυτά δεν είναι ουτοπικά. Οι πολιτικές που αποφασίστηκαν υπάρχουν, μπορούν να επιτύχουν αυτό το στόχο. Εμείς, άλλωστε, έχουμε πει ότι τα επόμενα τέσσερα χρόνια θα είναι η τετραετία της απασχόλησης, γιατί θέλουμε να θέσουμε κεντρικό στόχο για την Ελλάδα την αύξηση της απασχόλησης, τον περιορισμό, την εξάλειψη της ανεργίας.

Δεύτερος στόχος είναι οι προϋποθέσεις με βάση τις οποίες θα πετύχουμε την πλήρη απασχόληση. Ποιες είναι αυτές οι προϋποθέσεις; Είναι τα θέματα που καθορίζουν τη

νέα εποχή, καθορίζουν την εξέλιξη, την ανάπτυξη: Οι νέες γνώσεις, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η καινοτομία και η εκπαίδευση. Αρα, θα έλεγα, είναι και η ενσωμάτωση στην κοινωνία μιας αντίληψης, η οποία προωθεί την έννοια της αλλαγής, της προσαρμογής, της αντιμετώπισης των νέων προκλήσεων.

Τρίτος στόχος είναι η επανεπιβεβαίωση του κοινωνικού μοντέλου υπό τις νέες αυτές συνθήκες και η διάκριση των ωφελειών που θα προκύψουν από την ανάπτυξη σε όσο το δυνατόν περισσότερα στρώματα: Κοινωνική συνοχή, κοινωνική δικαιοσύνη, κοινωνική σύγκλιση είναι οι λέξεις κλειδιά για το στόχο αυτό.

Εμείς, στη διάρκεια της συνεδρίασης και μέσα στις αποφάσεις που ελήφθησαν, τονίσαμε και εκφράσαμε έναν τέταρτο στόχο που είναι η περιφερειακή σύγκλιση, γιατί δεν αρκεί να είναι η Ευρώπη στην πρωτοπορία και να υπάρχουν περιφέρειες της Ευρώπης που μένουν πίσω. Δεν αρκεί η εξωτερική ισχυροποίηση της Ε.Ε.. Πρέπει και στο εσωτερικό να είναι αισθητή αυτή η ισχυροποίηση, πρέπει να διαχέεται οριζόντια το αποτέλεσμα της προσπάθειας και να είναι πηγή δημιουργίας για περισσότερη ευημερία σε όλη την Ε.Ε.. Γι αυτό υπάρχει και στις αποφάσεις η αναφορά στην εσωτερική σύγκλιση, στη μείωση των χάσμάτων ανάμεσα στις διάφορες περιφέρειες.

Αυτοί είναι οι μεγάλοι στόχοι. Και για να πετύχουμε αυτούς τους μεγάλους στόχους, αναφέρθηκα πως πρέπει να προωθήσουμε τεχνολογίες, καινοτομίες. Ωστόσο, υπάρχει ένα μέσο το οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία και σε αυτό είμαστε όλοι σύμφωνοι. Το μέσο αυτό είναι η εκπαίδευση. Είναι η εξάπλωση των γνώσεων στην κοινωνία. Και δεν μιλάμε μονάχα για καλύτερη μετάδοση γνώσεων σε φοιτητές, σε μαθητές, για τη σχολική ή την πανεπιστημιακή διαδικασία. Μιλάμε για μια πολύ ευρύτερη διαδικασία, η οποία αγκαλιάζει το σύνολο της κοινωνίας: Η δια βίου μάθηση, η κατάρτιση, η συνεχής κατάρτιση. Υπάρχει ένας αριθμός που είναι πολύ ενδεικτικός: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι τα επόμενα 10 χρόνια το 90% των τεχνολογιών που εφαρμόζονται, δεν θα είναι πια οι τεχνολογίες που θα ισχύουν. Θα αλλάξουν ριζικά οι τεχνολογίες. Αλλά και το 90% των ανθρώπων θα έχει μάθει στις παλιές τεχνολογίες. Αυτό δείχνει ότι για να προσαρμοστούμε στο καινούργιο, πρέπει σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού να βρίσκεται σε μια διαδικασία συνεχούς πληροφόρησης, προώθησης της γνώσης, εκμάθησης, συνεχούς προσαρμογής.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας, σε αυτή την προσπάθεια, παίζει τεράστια σημασία. Ένα από τα θέματα που τονίζεται στην απόφαση είναι ότι όλοι οι μαθητές πρέπει να έχουν πια εξοικείωση με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, με το Internet. Θέλω να αναφέρω ότι εμείς στην Ελλάδα έχουμε ως στόχο, μέχρι τα τέλη του 2001, στο 100% των Γυμνασίων και Λυκείων οι μαθητές να έχουν εκπαιδευτεί με τα σύγχρονα εργαλεία της εποχής (τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές) και να υπάρχει και σύνδεση με το Internet.

Χρειάζεται, επίσης, εκσυγχρονισμός στις Τηλεπικοινωνίες, γιατί είναι ένας κλάδος βασικός για να προωθηθεί η Κοινωνία της Πληροφορίας. Καθώς, και σε όλες τις άλλες μορφές που έχουν καθοριστικό ρόλο για την παγκόσμια προσαρμογή. Το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι μια τέτοια μορφή και δημιουργεί νέες προϋποθέσεις για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Γιατί δεν χρειάζεται πια να έχουμε στην ίδια έκταση δίκτυα πωλήσεων. Μπορούν να μπαίνουν απευθείας στην αγορά, μέσω της σύνδεσης με τα δίκτυα πληροφόρησης.

Γι αυτό και τα εκπαιδευτικά προγράμματα πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτή τη νέα πραγματικότητα κι έτσι να διατηρήσουμε εμείς οι Έλληνες –και χρειάζεται μεγάλη

προσπάθεια, αλλά πιστεύω ότι θα το πετύχουμε- αυτό το οποίο ήταν ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό και ένα ιδιαίτερο προτέρημά μας. Εμείς πάντα είχαμε ένα σύστημα το οποίο και βοηθούσε την κοινωνική άνοδο, αλλά και βοηθούσε την ανάπτυξη πρωτοβουλιών με τη μεγαλύτερη μόρφωση. Σε αυτή τη νέα εποχή, αυτή την περισσότερη μόρφωση που χρειάζεται, πρέπει να μπορούμε να τη δώσουμε αποτελεσματικά.

Αυτή η προσπάθεια που θα γίνει, όπως είπα στον τομέα της εκπαίδευσης και σε άλλους τομείς, έχει στόχο να αυξάνουν οι ρυθμοί ανάπτυξης της Ε.Ε. κατά 3% κάθε χρόνο. Όπως ξέρετε τα περασμένα χρόνια ήταν σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα. Και το 3% είναι ένα υψηλό επίπεδο για μια αναπτυσσόμενη περιοχή, όπως είναι η Ε.Ε.. Τρία τοις εκατό (3%) για το σύνολο της Ευρώπης κάθε χρόνο.

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει ήδη ένα ρυθμό 3,5% και γι αυτό είμαστε στην πρωτοπορία της Ε.Ε. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της πολιτικής που ακολουθήσαμε. Έχουμε, λοιπόν, ένα σημείο εκκίνησης που είναι πολύ ευνοϊκό. Σημείο εκκίνησης πιο υψηλό από το στόχο που θέτει η Ε.Ε.. Αλλά εμείς θέλουμε ακόμη περισσότερο. Θέλουμε τα επόμενα χρόνια να έχουμε ρυθμούς ανάπτυξης 4% και πιστεύουμε ότι με 4% ή και περισσότερο μπορούμε να εξαλείψουμε το φαινόμενο της ανεργίας και να μειώσουμε κατά πολύ την απόστασή μας από τις άλλες χώρες της Ε.Ε..

Συμφωνήσαμε, επίσης, στη σταδιακή αύξηση του ποσοστού απασχολούμενων στην Ε.Ε.. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν απασχόληση στην Ε.Ε.. Η Ελλάδα έχει λιγότερους απασχολούμενους, συνολικά, απ' ό,τι έχουν οι άλλες χώρες της Ε.Ε., γιατί δεν βρίσκεται ακόμη σε αυτό το επίπεδο ανάπτυξης. Τα επόμενα χρόνια ελπίζουμε να αυξήσουμε κατά 10% το ποσοστό απασχολούμενων στην Ελλάδα, να πλησιάσουμε έτσι την Ε.Ε., αλλά ο γενικός στόχος είναι όλο και περισσότερες δουλειές.

Για την υλοποίηση αυτών των στόχων συμφωνήθηκαν και διάφορες επιμέρους πολιτικές, δεν θα σας τις αναλύσω τώρα. Θα τονίσω μονάχα, κάτι που πιστεύω ότι έχει σημασία για τη χώρα μας: Είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Μεγαλύτερη βοήθεια στο να εντάσσονται στην αγορά, καλύτερη χρηματοδότηση, καλύτερη διασύνδεση με τα δίκτυα διάθεσης, περισσότερη πληροφόρηση για να μπορούν να αναπτύξουν δραστηριότητες, σύνδεσή τους με την έρευνα, περισσότερη δυνατότητα για καινοτομίες και κατοχύρωση καινοτομιών.

Ο προβληματισμός, που αναπτύχθηκε στο Συμβούλιο σε όλα αυτά τα θέματα, είναι προβληματισμός που και για την Ελλάδα είναι κρίσιμος. Όλα αυτά τα θέματα που συζητήσαμε δεν αφορούν μονάχα τις αναπτυσσόμενες μεγάλες χώρες. Αφορούν, κατά κύριο λόγο, κι εμάς και την Ελλάδα. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η απασχόληση, οι καινοτομίες, η ένταξη στις νέες διαδικασίες τεχνολογίας, η ανάπτυξη της έρευνας και στη χώρα μας. Όλες αυτές οι πολιτικές ανοίγουν νέες δυνατότητες για να προχωρήσουμε χωρίς πιέσεις και φόβους, όσον αφορά προβλήματα, όπως η κοινωνική προστασία και η ανεργία, επενδύοντας στον άνθρωπο, στις γνώσεις, σε μια αντίληψη νέα για την εκπαίδευση. Μπορούμε έτσι να έχουμε τις σωστές λύσεις για τις προκλήσεις της εποχής.

Στο τελευταίο μισό του αιώνα που πέρασε, του 20ου αιώνα, η μεταπολεμική Ελλάδα, όπως τη γνωρίσαμε, είχε ένα χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης και γι αυτό σε αυτή την πορεία στην Ε.Ε. η αφετηρία της ήταν χαμηλή. Εμεινε για πολλά χρόνια έξω από το αναπτυξιακό και κοινωνικό μοντέλο που ίσχυσε στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Γι

αυτό και κάθε τόσο η συζήτηση ότι στην Ελλάδα είμαστε πιο πίσω στις κοινωνικές υπηρεσίες. Πράγματι, η αφετηρία μας ήταν πολύ πιο πίσω από την αφετηρία των άλλων χωρών. Κι έχω αναφέρει ενδεικτικά ότι ακόμη και στους θεσμούς μείναμε πίσω. Πολλοί θεσμοί, οι οποίοι θεωρούνται στην Ε.Ε. αυτονόητοι και κεκτημένοι, γιατί υπάρχουν για 50 ή 100 χρόνια, στην Ελλάδα μόλις έγιναν ή μόλις τώρα γίνονται. Το Κτηματολόγιο είναι μια τέτοια απόδειξη ή εν πάση περιπτώσει η απόδειξη ότι και οι θεσμοί χρειάζονται και αυτοί ανάπτυξη.

Στον 21^ο αιώνα, όμως, πρέπει να διασφαλίσουμε ένα νέο δρόμο για τη χώρα. Και η συμμετοχή σε αυτή την ευρωπαϊκή προσπάθεια (και στην οικονομική και την κοινωνική και την αναπτυξιακή) είναι αυτός ο νέος δρόμος. Στόχος μας είναι: Η Ελλάδα και ο μέσος Έλληνας τα επόμενα χρόνια να ζήσουν μια πραγματικότητα που να μας τοποθετεί στις προχωρημένες χώρες της ευρωπαϊκής ηπείρου. Δουλεύουμε συστηματικά σε αυτή την κατεύθυνση. Έχουμε προχωρήσει σημαντικά βήματα τα τελευταία χρόνια. Έχουμε προχωρήσει στην οικονομική σύγκλιση, έχουμε κάνει σημαντικά βήματα στην κοινωνική σύγκλιση. Και εφαρμόζοντας τις σημερινές αποφάσεις, προχωρώντας με βάση αυτό το πλαίσιο που αποφασίστηκε και το οποίο μας δίνει ιδιαίτερες δυνατότητες, πιστεύουμε ότι χάρη και στις σημερινές αναπτυξιακές επιδόσεις μας θα μπορέσουμε να έχουμε και στην ανάπτυξη που διαμορφώνεται ένα σημαντικό μερίδιο και θα αυξήσουμε κατά πολύ το επίπεδο ευημερίας, όπως ακριβώς το επιδιώκουμε.

Αυτό το θέμα του αναπτυξιακού μοντέλου ήταν το κεντρικό θέμα της συνεδρίασης της Συνόδου Κορυφής. Συζητήσαμε ακόμη και ορισμένα άλλα θέματα, ιδίως εξωτερικής πολιτικής. Χθες το βράδυ, στο δείπνο των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, αλλά και σήμερα το πρωί μας απασχόλησε το θέμα των Δυτικών Βαλκανίων. Παρουσιάσαμε τις δικές μας απόψεις για το Κόσοβο, τονίσαμε την ανάγκη να εφαρμοστεί το Σύμφωνο Σταθερότητας. Επιπλέον, αυτό που έχει σημασία είναι ότι στη στρατηγική που πρέπει να διαμορφωθεί, πρέπει να τηρήσουμε απαρέγκλιτα –αυτό και συμφωνήθηκε- τους κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν μέχρι τώρα. Εμείς θεωρούμε απαραίτητους -και θεωρήθηκαν και απαραίτητοι- το σεβασμό της ακεραιότητας όλων των κρατών και την τήρηση των συνόρων που υπάρχουν στα Βαλκάνια.

Στο τέλος της συνεδρίασης ανακοίνωσα, επανέλαβα στους συναδέλφους μου ότι τους έστειλα αυτό το γράμμα στις 9 Μαρτίου για την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ, ότι η εκπλήρωση των κριτηρίων του Μάαστριχτ απαιτήσε μια προσπάθεια πολλών ετών στη χώρα μας (έξι χρόνια), ότι έγιναν πολλές θυσίες από τον ελληνικό λαό, ότι το αποτέλεσμα αυτό είναι αποτέλεσμα των προσπαθειών του ελληνικού λαού. Ο ελληνικός λαός κέρδισε με το «σπαθί» του την ένταξη και γι αυτό θεωρούμε εμείς ότι οι αποφάσεις που θα ληφθούν στο τακτικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Πόρτο, στις 20 Ιουνίου, είναι ιδιαίτερα σημαντικές και προσβλέπουμε σε αυτές.

Η προεδρία χαιρέτισε με χαρά την αίτηση ένταξης και δήλωσε ότι πιστεύει πως η Ελλάδα θα είναι η 12^η χώρα της ΟΝΕ.
Αυτά από πλευράς μου. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις».

Σ. ΣΙΔΕΡΗΣ (ΕΞΟΥΣΙΑ): Κύριε Πρόεδρο, στο Σχέδιο Συμπερασμάτων αναφέρονται πολύ πιο αναλυτικά, τα όσα εν συντομία μας περιγράψατε για τον στρατηγικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επί της ουσίας είναι μια επανάσταση προς το μέλλον. Για να μπορέσει, όμως, αυτό το πλαίσιο να εφαρμοστεί από την Ελλάδα απαιτούνται ριζικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις σ' ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, από τη Δημόσια

Διοίκηση, την Οικονομία, το ηλεκτρονικό εμπόριο, την εκπαίδευση (μαθητές-δάσκαλοι). Αυτά, όμως, έχουν κόστος, απαιτούνται πόροι, απαιτείται χρόνος και σχέδιο. Διαθέτει η Ελλάδα ένα τέτοιο συνολικό σχέδιο για να μπορέσει να ανταποκριθεί σε αυτή την πρόκληση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Ελλάδα, βεβαίως, διαθέτει σχέδιο. Δεν έχουμε παρά να κοιτάξουμε τα τέσσερα χρόνια που πέρασαν. Στα τέσσερα χρόνια που πέρασαν όχι μονάχα πετύχαμε τη σταθεροποίηση, αλλά κάναμε και σημαντικές διαρθρωτικές μεταβολές. Αναφέρω ένα παράδειγμα τις διαρθρωτικές μεταβολές στο Τραπεζικό Σύστημα. Υπάρχουν τώρα περισσότερες και πιο δυνατές Τράπεζες, οι οποίες ανταγωνίζονται. Υπάρχει μεγαλύτερος ανταγωνισμός, υπάρχει σύμπτυξη προσπαθειών. Θέλω να θυμίσω, π.χ. την περίπτωση της Ιονικής Τράπεζας. Υπήρχε αντίδραση τότε στο ότι αποφάσισε η ελληνική κυβέρνηση η Ιονική Τράπεζα να περάσει στον ιδιωτικό τομέα. Όμως, έγινε αυτό. Και θα μπορούσα να αναφερθώ και σε πολλά άλλα θέματα, που έχουν γίνει αλλαγές. Θα συνεχίσουμε αυτές τις διαρθρωτικές μεταβολές και γιατί έχουμε και υποχρέωση. Έχουμε υποχρέωση, π.χ. όσον αφορά τις Τηλεπικοινωνίες να απελευθερώσουμε πλήρως την αγορά. Αυτό δεν αφορά μόνο τον ΟΤΕ, για να μη δημιουργηθούν κάποιες απορίες. Αφορά και άλλα δίκτυα που υπάρχουν στην Ελλάδα και τώρα ανήκουν σε συγκεκριμένες Δημόσιες Επιχειρήσεις. Τα δίκτυα αυτά θα πρέπει να απελευθερωθούν. Όπως και η απελευθέρωση των Μεταφορών είναι και αυτή μέσα στο πρόγραμμα, στο σχέδιο υπάρχει.

Όσον αφορά τους πόρους, αυτοί έχουν συνυπολογιστεί στους Προϋπολογισμούς και το Γ΄ ΚΠΣ, σε σχέση με τις υποδομές που θα πρέπει να γίνουν. Δεν υπάρχει καμία δυσκολία όσον αφορά αυτά τα δύο στοιχεία ή δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολα αυτά τα δύο στοιχεία. Πολύ μεγαλύτερη δυσκολία υπάρχει στις νοοτροπίες και τις αντιλήψεις, ότι πολλές φορές υπάρχουν αντιστάσεις στους αναγκαίους εκσυγχρονισμούς και στις αναγκαίες αλλαγές. Αλλά, εάν θέλουμε να παρακολουθήσουμε τις εξελίξεις, τότε πρέπει να είμαστε μπροστά, πρέπει να κινηθούμε γρήγορα, πρέπει όλα αυτά τα οποία εγγυώνται την πρόοδό μας να εφαρμοστούν. Και βέβαια, πάντα κοιτάζοντας τις επιπτώσεις, βλέποντας πώς μπορούμε να κατοχυρώσουμε περισσότερη κοινωνική συνοχή, πώς μπορούμε να μειώσουμε αρνητικά φαινόμενα. Όμως, δεν πρέπει να σταματάμε.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ (ΤΑ ΝΕΑ): *Θα ήθελα δύο διευκρινίσεις: Είπατε ότι από τη Λισσαβόνα βγήκε ο στόχος της πλήρους απασχόλησης μέχρι το 2010. Με αυτή τη κατηγορηματικότητα, νομίζω, ότι στα Συμπεράσματα δεν καταγράφεται. Αυτό είναι το ένα. Και το άλλο, ήθελα για την Ελλάδα που είπατε ότι με +4% ανάπτυξη, μπορούμε να έχουμε εξάλειψη της ανεργίας σε πόσο χρόνο;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Στα Συμπεράσματα καταγράφεται σαφέστατα ο στόχος της πλήρους απασχόλησης. Αναφέρεται σε διάφορα σημεία και το Πρόγραμμα αυτό, όπως προβλέπεται μέσα στα Συμπεράσματα, αφορά την Ε.Ε. μέχρι το 2010. Ο συνδυασμός του ενός με το άλλο δείχνει ότι η προσπάθεια είναι να πετύχουμε την πλήρη απασχόληση στην Ευρώπη μέχρι το 2010. Από κει και πέρα, δεν είναι δυνατό με ακρίβεια να οριστεί ότι θα πετύχουμε το 2004, το 2005 ή το 2006 αυτόν ή εκείνον το στόχο. Εμείς, για την Ελλάδα, έχουμε πει ότι τα επόμενα τέσσερα χρόνια θα δημιουργήσουμε 300.000 νέες θέσεις απασχόλησης. Και έχουμε πει, επίσης, ότι θα υπάρχουν 300.000 νέες θέσεις για την κατάρτιση των ανέργων. Και ελπίζουμε με τους ρυθμούς αυτούς που σας είπα του 4%, να περιορίζουμε όλο και περισσότερο δραστικά την ανεργία. Νομίζω ότι όλη η εξέλιξη στην Ε.Ε. είναι μια εξέλιξη η οποία δείχνει ότι η ανάπτυξη, η εκπαίδευση, η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών, έχουν θετικά

αποτελέσματα. Ότι πέρασε η κρίση. Παντού οι καμπύλες της ανεργίας είναι πτωτικές. Κανένας δεν μπορεί να το αμφισβητήσει αυτό. Και αυτό αρχίζει και συμβαίνει και σε μας ή θα συμβεί πολύ σύντομα. Σε μας συμβαίνει με λίγη καθυστέρηση γιατί όπως ξέρουμε, όσον αφορά τη σταθεροποίηση, είμαστε από τις χώρες εκείνες που ακολούθησαν στο τέλος. Μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι.

ΣΤΑΘΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ (ΤΟ ΒΗΜΑ): *Κύριε Πρόεδρε, να πάμε σε έναν άλλο τομέα. Συζήτησε εδώ το Συμβούλιο, ως συνήθως, το θέμα της κοινής πολιτικής Αμυνας και Ασφάλειας;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: *Κύριε Ευσταθιάδη, δεν συζητήθηκε αυτό το θέμα. Απλώς, αναφέρθηκε από την Προεδρία ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η συζήτηση, η οποία είχε αρχίσει σε προηγούμενες Συνόδους Κορυφής. Π.χ. έχουν συσταθεί τα αρμόδια μεταβατικά όργανα, η μεταβατική επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας, το μεταβατικό στρατιωτικό όργανο και η ομάδα στρατιωτικών εμπειρογνομώνων στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου. Και προωθείται η εξειδίκευση του γενικού στόχου για την ανάπτυξη των αυτόνομων στρατιωτικών δυνατοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μια ενημέρωση έγινε γύρω από αυτό το θέμα και θα υπάρξει κάποια έκθεση για την πρόοδο στο επόμενο Συμβούλιο Κορυφής.*

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΙΑΝΗΣ (ΕΘΝΟΣ): *Επειδή δεν έχει γίνει κάποια αναφορά, θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν ασχοληθήκατε με το 35ωρο που για κάποιους θεωρείται ένα μέτρο καταπολέμησης της ανεργίας ή το θέμα αυτό έχει εγκαταλειφθεί ως ιδέα στο πλαίσιο της Ε.Ε.;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: *Το 35ωρο δεν αναφέρεται στα Συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής, αλλά δεν έχει εγκαταλειφθεί. Αυτό είναι ένα πλαίσιο. Η κάθε χώρα μπορεί να εφαρμόσει τη δική της πολιτική. Όπως ξέρετε, η Γαλλία έχει ξεκινήσει μια πολιτική σ' αυτό το θέμα. Και εμείς έχουμε προχωρήσει σε πιλοτική εφαρμογή και θα συνεχίσουμε με πιλοτικές εφαρμογές, για να δούμε ποια επίπτωση έχει στην αγορά εργασίας το 35ωρο και πώς μπορούμε να το εφαρμόσουμε καλύτερα.*

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΟΥΛΙΔΟΥ (ΑΥΓΗ-ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ): *Κύριε Πρόεδρε, έχετε πει ότι μετεκλογικά, εφόσον είστε κυβέρνηση, θα προχωρήσετε στο δεύτερο κύμα εκσυγχρονισμού με αιχμή την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική. Θα ήθελα να σας ρωτήσω, λοιπόν, η προσδοκώμενη ένταξη της Ελλάδας στο ισχυρό κέντρο της Ε.Ε. πώς θα επηρεάσει αυτή την κατεύθυνση στην οποία θέλετε να πάτε;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: *Θα την επηρεάσει απολύτως θετικά. Γιατί βασική προϋπόθεση στο να προχωρήσουμε σε πολιτικές κοινωνικής συνοχής και κοινωνικής αλληλεγγύης είναι να έχουμε μια σταθερή οικονομία και υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Θα έχουμε σταθερή οικονομία, έχουμε, ήδη, υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, θα έχουμε υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης. Ένα απλό παράδειγμα: Όσο λιγότερο δανειζόμαστε, όσο δανειζόμαστε με χαμηλότερα επιτόκια, τόσο περισσότερα χρήματα έχουμε στη διάθεσή μας για κοινωνικές πολιτικές. Και αυτή θα είναι η πραγματικότητα τα επόμενα χρόνια.*

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ (ALPHA T.V.): *Κύριε Πρόεδρε, στο Σχέδιο Συμπερασμάτων δεν γίνεται κάποια αναφορά πέρα από την επίκληση του ψηφίσματος του ΟΗΕ για τη διασφάλιση και κατοχύρωση των σημερινών συνόρων στα Βαλκάνια...*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Ευσταθίου, δεν έχετε στα χέρια σας την απόφαση των Συμπερασμάτων. Ακριβώς έχετε το σχέδιο. Εμείς κάναμε μια παρέμβαση. Ετοιμάσαμε ένα κείμενο και το κείμενο αυτό έγινε ομόφωνα δεκτό. Στο κείμενο αυτό αναφέρεται η διασφάλιση των συνόρων.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΜΨΙΑΣ (ΤΟ ΒΗΜΑ): Κύριε Πρόεδρε, μας είπατε ότι αναφερθήκατε στο τέλος της συζήτησης, στην επιστολή που στείλατε στους Ευρωπαίους συναδέλφους σας, για την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ. Και μας είπατε για τα σχόλια που έκανε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Θα ήθελα να μας πείτε, εάν υπήρξαν άλλα σχόλια από άλλους συναδέλφους σας.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό ήταν μια ανακοίνωση, δεν γίνονται συζητήσεις πάνω σ' αυτό το θέμα. Η συζήτηση θα γίνει στις 20 Ιουνίου. Μπορώ, πάντως, να σας πω ότι το κλίμα, βεβαίως, είναι ιδιαίτερα καλό.

ΝΙΚΟΣ ΜΕΓΚΡΕΛΗΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Κύριε Πρόεδρε, ο στόχος του 4% σε ρυθμό ανάπτυξης απαιτεί την ίδια αυστηρή εισοδηματική πολιτική με τα προηγούμενα χρόνια;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οσο περισσότερο βελτιώνεται η οικονομική κατάσταση, τόσο περισσότεροι ελεύθεροι, όπως είναι οι κοινωνικοί εταίροι, μπορούν να προσαρμοστούν στις νέες δυνατότητες που ανοίγονται. Είναι αποδεδειγμένο, δεκαετίες τώρα, ότι καλύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης σημαίνουν και υψηλότερα εισοδήματα.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν στο θέμα των Δυτικών Βαλκανίων συζητήσατε και το Σύμφωνο Σταθερότητας. Και δεύτερον, εάν στο θέμα της περιφερειακής σύγκλησης υπήρξε ταυτόσημη θέση των υπολοίπων εταίρων;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οσον αφορά το πρώτο ερώτημα, όπως ξέρετε, στις 29 Μαρτίου, συνέρχεται η Διάσκεψη Δωρητών, δηλαδή η Διάσκεψη η οποία θα αποφασίσει ποια μέσα θα υπάρχουν στη διάθεση των χωρών των Βαλκανίων, της Ε.Ε., του υπεύθυνου του Συμφώνου Σταθερότητας για να εφαρμοστεί η πολιτική ανοικοδόμησης των Βαλκανίων. Επικράτησε η άποψη, ότι δεν θα πρέπει αυτή τη στιγμή να μπούμε σε συζήτηση γύρω από τις λεπτομέρειες μια πολιτικής για τα Δυτικά Βαλκάνια, γιατί θα πρέπει να δούμε πρώτα τις Αποφάσεις της Διάσκεψης Δωρητών. Ετσι, το κείμενο αναφέρεται γενικά και αυτή ήταν και η θέση, χθες στο δείπνο. Η γενική πολιτική κατεύθυνση είναι ότι πρέπει να υπάρχει μια στρατηγική. Αυτό λέγεται και στο κείμενο της σημερινής απόφασης.

Οσον αφορά το θέμα της περιφερειακής σύγκλησης, αυτό αναφέρεται στα Συμπεράσματα και ήταν σύμφωνοι, κατά τη συζήτηση, όλοι οι παρόντες, ότι θα πρέπει να προσεχθεί αυτή η διάσταση. Και η Επιτροπή το τόνισε αυτό.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ): Κύριε Πρόεδρε, διαβάζουμε στο σχέδιο Συμπερασμάτων για τις τηλεπικοινωνίες και μιλά για πλήρη φιλελευθεροποίηση χωρών μέχρι το τέλος του 2001. Ήθελα να σας ρωτήσω, με ποιό τρόπο θα γίνει η εφαρμογή της πλήρους φιλελευθεροποίησης του ΟΤΕ και αν πρόκειται να γίνει με ιδιωτικοποίηση του 51%;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η φιλελευθεροποίηση σημαίνει ότι, μια δημόσια επιχείρηση δεν διατηρεί το χαρακτήρα ενός μονοπωλίου, αλλά οργανώνεται έτσι ώστε να συμμετάσχει στην αγορά. Ο ΟΤΕ είναι ανώνυμη εταιρεία εισηγμένη στο Χρηματιστήριο, συμμετέχει στον ανταγωνισμό και στην αγορά. Αυτό πρέπει να ισχύσει και για άλλες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν το χαρακτήρα μονοπωλίου. Άλλες επιχειρήσεις, λόγω του δημόσιου χαρακτήρα τους όπου υπάρχει, δεν είναι εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό. Η φιλελευθεροποίηση είναι κάτι διαφορετικό από την ιδιωτικοποίηση. Δεν ταυτίζεται η φιλελευθεροποίηση με την ιδιωτικοποίηση, δηλαδή, οπωσδήποτε μεταβίβαση σε ιδιωτική ιδιοκτησία μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού.

Όσον αφορά το θέμα του ΟΤΕ, όπως ξέρετε, το Δημόσιο έχει την καθοριστική πλειοψηφία στον Οργανισμό. Είναι ένα θέμα για το τι θα γίνει στο μέλλον. Αυτό το θέμα μας δεν απασχολεί αυτή τη στιγμή. Εκείνο το οποίο μας απασχολεί είναι ο ΟΤΕ να λειτουργεί σωστά. Και αυτό επειδή το Δημόσιο είναι μέτοχος. Και ο μέτοχος θέλει η επιχείρησή του να δουλεύει σωστά.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ): *Κύριε Πρόεδρε, από το σχέδιο των Συμπερασμάτων δημιουργείται η αίσθηση ότι υπάρχει ετεροβαρής σχέση μεταξύ απελευθέρωσης και απασχόλησης. Αυτή εδώ ήταν μια Σύνοδος της Απασχόλησης και έχω την εντύπωση ότι...*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν ήταν μια Σύνοδος της Απασχόλησης. Κύριε Καρακούση, θέλω να σας προλάβω. Η Σύνοδος της Απασχόλησης ήταν στο Λουξεμβούργο. Εκεί αποφασίστηκαν τα περί της Απασχόλησης. Και διαπιστώθηκε μετά ότι όσα ελέχθησαν για την Απασχόληση δεν μπορεί να υλοποιηθούν σωστά ή εντατικά ή αποτελεσματικά, αν δεν ενταχθούν σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο. Λοιπόν, ποιο είναι το πιο ευρύτερο πλαίσιο; Είναι η ανάπτυξη. Στην ανάπτυξη, όπως φαίνεται από τα Συμπεράσματα, κεντρικό σημείο είναι η Απασχόληση. Αλλά, σ' αυτό δεν μπήκε το Συμβούλιο γιατί υπάρχει όλη η προηγούμενη εργασία του Λουξεμβούργου. Και το Λουξεμβούργο αναφέρθηκε, κατά κόρον, στη συνεδρίαση. Να μην το ξεχνάμε αυτό. Και προς το τέλος των Συμπερασμάτων θα δείτε ότι γι αυτά που έχουν σχέση με το αναπτυξιακό μοντέλο γίνεται λόγος για τον συντονισμό των πολιτικών. Εκεί αναφέρεται στα θέματα της Απασχόλησης με την έννοια ότι θα πρέπει να συνεχιστούν τα εθνικά σχέδια δράσης για την Απασχόληση, να δίνονται τα «ραπτόρτα», να ελέγχονται οι χώρες-μέλη κ.λπ.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ: *Από το σχέδιο, έτσι όπως διαμορφώθηκε τέλος πάντων και ας δεχτώ αυτό που λέτε...*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Καλά κάνατε και το ρωτήσατε αυτό, γιατί αν το φυλλομετρήσει κανείς, μπορεί να πει «μα, εδώ μας είπατε για την Απασχόληση και εδώ δεν βλέπουμε κεφάλαιο για την Απασχόληση». Αλλά, όλο αυτό θεωρείται αυτονόητο, δεδομένο και υπάρχει η αίσθηση ότι αυτό που είπαμε τότε, πρέπει να εφαρμοστεί καλύτερα. Πώς το κάνουμε σήμερα. Το κάνουμε με την ανάπτυξη και η ανάπτυξη έχει αυτό τον στόχο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ: *Προσέγγισε η Ευρώπη μέσα από αυτή τη διαδικασία το αμερικάνικο μοντέλο ή τέλος πάντων...*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αναφέρθηκε στη συζήτηση το αμερικάνικο μοντέλο. Η άποψη που επικράτησε στις παρεμβάσεις είναι ότι έχουμε το δικό μας μοντέλο. Δεν έχουμε το μοντέλο μιας πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς εργασίας, να το πω έτσι, μιας ελαστικής αγοράς εργασίας χωρίς κανόνες, αλλά αντίθετα σε πολλά σημεία αναφέρεται

η ανάγκη της προστασίας, αναφέρεται η ανάγκη να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των εργαζομένων. Άλλοι κανόνες από εκείνους που ισχύουν σε άλλες χώρες. Η ευρωπαϊκή ιδιαιτερότητα, απέναντι στις ΗΠΑ, τονίστηκε σ' αυτή τη Σύνοδο απ' όλους, σχεδόν, τους συμμετέχοντες.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣΩΚΡΑΤΗΣ (ΑΥΓΗ): Κύριε Πρόεδρε, όπως φαίνεται από το σχέδιο των Συμπερασμάτων και όπως το παρουσιάσατε κι εσείς, μέχρι στιγμής, φαίνεται ότι υπάρχει ο στόχος της πλήρους απασχόλησης, αλλά είναι μια πλήρης απασχόληση à la carte...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Τι θα πει à la carte;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣΩΚΡΑΤΗΣ: Το γνωρίζετε. Είναι εξελληνισμένος ο όρος. Πάει να πει ότι ο....

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το à la carte ξέρω τι θα πει, αλλά πλήρης απασχόληση à la carte δεν υπάρχει.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣΩΚΡΑΤΗΣ: Σημαίνει ότι κάθε ένα κράτος θα έχει τη δυνατότητα να διαλέγει τον αριθμό της μείωσης, τους ρυθμούς, τα χρηματοδοτικά μέσα κ.λπ. Στο κεντρικό επίπεδο...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ένα λεπτό, να το ξεκαθαρίσουμε αυτό. Εμείς και άλλες χώρες είπαμε ότι κάθε κράτος -αναφέρεται αυτό σε κάποιο σημείο των Συμπερασμάτων- πρέπει να εφαρμόζει τις πολιτικές τις οποίες θεωρεί επιβεβλημένες στη χώρα του και με τον τρόπο με τον οποίο θεωρεί ότι μπορεί να επιβληθούν. Υπάρχει η εθνική ιδιαιτερότητα, διότι υπάρχουν διαφορετικά σημεία εκκίνησης και διαφορετικές κοινωνικές συνθήκες. Εγώ θα σας φέρω το εξής παράδειγμα: Στην Ελλάδα το ποσοστό απασχόλησης, δηλαδή, ποιοι απασχολούνται από τον πληθυσμό, είναι γύρω στο 50%. Το ποσοστό αυτό είναι από τα χαμηλότερα στην Ευρώπη. Όχι γιατί υπάρχει ανεργία τεράστιας έκτασης στην Ελλάδα, για να προλάβω τέτοιες σκέψεις, ενώ αλλού δεν υπάρχει, αλλά γιατί στην Ελλάδα, για παράδειγμα, πολλές γυναίκες δεν δουλεύουν, δεν έχουν ζητήσει ποτέ να πάνε σε δουλειά. Όπως ο αγροτικός πληθυσμός είναι περισσότερο εκτεταμένος. Στη Σουηδία το ποσοστό απασχόλησης είναι 77%. Το σχέδιο Συμπερασμάτων αναφέρει ότι επιδίωξη της Ε.Ε. είναι το μέσο ποσοστό να φθάσει στο 71%. Για την Ελλάδα αυτός ο στόχος για δέκα χρόνια είναι ένας αδύνατος στόχος, γιατί δεν μπορεί να αυξησεις κατά 21% το ποσοστό απασχόλησης. Για την Ελλάδα θα είναι ο ίδιος ρυθμός που είναι και για τους άλλους. Δέκα μονάδες λέει για τους άλλους. Δέκα μονάδες και για την Ελλάδα. Να φθάσουμε, δηλαδή, στο 60%, 61%. Η Σουηδία δεν θα μειώσει από το 77% στο 71%. Γι αυτό, λοιπόν, χρειάζεται μια ιδιαίτερη μεταχείριση για κάθε χώρα. Αυτό λέει η απόφαση.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣΩΚΡΑΤΗΣ: Το ερώτημα είναι, τα χρηματοδοτικά μέσα και συγκεκριμένα μέσα από την πλευρά της Ευρώπης -γιατί μην πούμε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα να παρέμβει η Ευρώπη- υπάρχουν και συγκεκριμενοποιούνται; Στο επίπεδο της Ευρώπης μιλάω. Αυτό είναι το ένα. Και το δεύτερο, που το είπε και ο κύριος Πρόεδρος, υπάρχει η σταδιακή αύξηση των απασχολούμενων. Δώσατε δύο συγκεκριμένα παραδείγματα: Γυναίκες, αγρότες. Αλλά, υπάρχει και ένα τρίτο...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Λέει και ένα ποσοστό για τις γυναίκες.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣΩΚΡΑΤΗΣ: Υπάρχει και το τρίτο: Των ηλικιωμένων, αύξηση του ορίου ηλικίας για να απασχολείται κάποιος. Μήπως, μέσα σ' αυτό το στοιχείο, υπάρχει και αυτό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Στο Γ' ΚΠΣ υπάρχει ένα τρις δραχμές για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Λοιπόν, τι παραπάνω;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣΩΚΡΑΤΗΣ: Της Ευρώπης λέω...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Της Ευρώπης, βέβαια. Αυτά είναι λεφτά της Ευρώπης και δικά μας και της Ευρώπης. Και θα υπάρχουν και στα επόμενα προγράμματα, σε σχέση με την Απασχόληση στην Ευρώπη, πόροι γι αυτό το στόχο. Εγώ, έτσι όπως έχω δει την εξέλιξη αυτών των θεμάτων, σας λέω ότι πόροι υπάρχουν. Εκείνο το οποίο χρειάζεται είναι η σωστή οργάνωση και η σωστή αξιοποίηση των πόρων. Οσον αφορά το θέμα της ηλικίας, στο οποίο αναφερθήκατε, επειδή γίνεται πολύ συζήτηση και κάποιος ανέφερε στην προηγούμενη συζήτησή μας ότι αυξάνονται τα όρια ηλικίας, πρέπει να σας πω ότι εγώ έχω μια απορία σ' αυτές τις επισημάνσεις. Όλοι οι άνθρωποι θέλουν να ζήσουν περισσότερο. Όταν, λοιπόν, λένε ότι οι άνθρωποι ζουν περισσότερο μας πιάνει ένα άγχος. Λοιπόν, οι άνθρωποι ζουν περισσότερο, ζουν καλύτερα. Και όταν ζουν περισσότερο και καλύτερα αυτό σημαίνει ότι πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι και αυτοί πρέπει να καθορίζουν το μέλλον τους, όπως θέλουν. Θέλω να σημειώσω ότι σε ορισμένες χώρες θεωρείται ότι είναι αντίθετο με την αρχή της ισότητας, να βάζεις όρια ηλικίας και να βγάζεις κάποιους ανθρώπους από τη δουλειά. Μπορεί να θέλει κάποιος να δουλέψει.

Στο κείμενο των Συμπερασμάτων απλώς τονίζεται το γεγονός ότι οι άνθρωποι ζουν περισσότερο και ότι αυτό σημαίνει πως όλα τα σχετικά θέματα, από τα θέματα υγείας, συνταξιοδότησης, πρόνοιας, θα πρέπει να τα δούμε και αυτά. Και αυτά εντάσσονται στο νέο περιβάλλον. Άλλοτε, οι άνθρωποι ζούσαν 40 χρόνια, άλλοτε ζούσαν 50 χρόνια, άλλοτε ζούσαν 60 χρόνια. Σήμερα ο μέσος όρος ζωής στην Ελλάδα είναι 77 έως 80 χρόνια. Εχουμε από τους υψηλότερους μέσους όρους ζωής. Είναι και αυτό κάτι που πρέπει να το δούμε και να το δούμε ως θετικό. Η αναφορά σε αυτό το γεγονός δεν σημαίνει άμεσα αυτό που εσείς υπονοείτε και υπονοούν πολλοί άλλοι, ότι γι αυτό αυξάνουν τα όρια ηλικίας σχετικά με τις συντάξεις. Απλώς, είναι ένα κοινωνικό θέμα που πρέπει να το δούμε. Και αυτό είναι μια πραγματικότητα –το τονίζω αυτό- και πρέπει να είμαστε ευχαριστημένοι.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ(ΣΕΡΡΑΪΚΟΝ ΘΑΡΡΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, η δια βίου μάθηση, η συνεχής κατάρτιση σημαίνει ότι δικηγόροι, γιατροί, γεωπόνοι, άλλοι επιστήμονες και τεχνικοί, αλλά και δημοσιογράφοι και πολιτικοί θα καλούνται σε συνεχή επιμορφωτικά σεμινάρια;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Καλό θα είναι, άλλωστε τώρα πια είναι αναγκαίο. Πρώτα απ' όλα, επειδή αναφέρετε πολλούς, πρέπει να σας πω ότι οι γιατροί, βέβαια, οπωσδήποτε χρειάζονται συνεχή επιμόρφωση, γιατί αλλάζουν οι τεχνολογίες. Αλλά και οι δημοσιογράφοι, όπως λέει ο συνάδελφός σας ο κ. Χατζόπουλος, γιατί εν πάση περιπτώσει μια εφημερίδα δεν τυπώνεται τώρα ή δεν ετοιμάζεται έτσι όπως τυπωνόταν πριν 10 χρόνια. Και στα επόμενα 10 χρόνια θα είναι πολύ πιο διαφορετικά, πραγματικά. Λοιπόν, αυτό ισχύει για όλους.

REUTEURS: Για το Χρηματιστήριο, κ. Πρόεδρε...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θέλω να πω το εξής: Σήμερα συζητήσαμε εδώ στη Σύνοδο Κορυφής τα θέματα της Ανάπτυξης, της Απασχόλησης, τα θέματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Θέματα ιδιαίτερα σημαντικά για το μέλλον του τόπου. Αυτά είναι τα κεντρικά θέματα. Το Χρηματιστήριο είναι ένας θεσμός αναγκαίος για τη λειτουργία της οικονομίας. Αλλά μη βάζουμε το θεσμό αυτό στο επίκεντρο και ξεχνάμε αυτά που είναι πραγματικά στο επίκεντρο. Αυτά είναι τα μεγάλα θέματα και πάνω σε αυτά πρέπει να επικεντρώσουμε την προσοχή μας. Όλοι μας: Οι υπεύθυνοι, οι ηγεσίες, αλλά και όλοι αυτοί που ενδιαφέρονται για το μέλλον του τόπου.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ: Κατά την επίσκεψή μου στο Λονδίνο, πριν από τρεις εβδομάδες, συνεννοήθηκα με τον Πρόεδρο του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου να επιταχυνθούν οι διαδικασίες, ώστε να δημιουργηθεί στην Ευρώπη, εντός του 2001, ένας κεντρικός πυρήνας, με βασικούς πυλώνες τα Χρηματιστήρια του Λονδίνου, της Φρανκφούρτης και των Παρισίων. Σε αυτό τον κεντρικό πυρήνα ενσωματώνονται και Χρηματιστήρια μικρότερων χωρών, όπως το ελληνικό Χρηματιστήριο. Αυτή η διαδικασία θα ολοκληρωθεί εντός του 2001.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΔΗΣ (ΚΟΣΜΟΣ FM – Νέα Υόρκη): Κύριε Πρόεδρε, στο τέλος της εισαγωγικής παρέμβασής σας τονίσατε την ανάγκη να εφαρμοστεί το Σύμφωνο Σταθερότητας για τα Βαλκάνια. Θα ήθελα να σας ρωτήσω: Θεωρείτε ότι οι ανησυχίες και οι ευαισθησίες της χώρας μας για την κατάσταση στο Κόσοβο βρήκαν την αντίστοιχη ανταπόκριση και στους εταίρους μας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Θεωρώ ότι και οι εταίροι μας έχουν και αυτοί ανησυχία. Θα το διαφοροποιούσα ως εξής: Εμείς έχουμε έντονη ανησυχία, γιατί βλέπουμε τα πράγματα όπως εξελίσσονται. Οι εταίροι μας έχουν διαπιστώσει ότι υπάρχει μια έλλειψη στρατηγικής, ότι υπάρχει μια έλλειψη γραμμής, ότι αυτή η έλλειψη γραμμής δημιουργεί προβλήματα. Γι αυτό κι εμείς πιέζουμε συνεχώς και καταθέσαμε προτάσεις. Και δόθηκε εντολή στον ύπατο εκπρόσωπο της Ε.Ε. για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) Ξαβιέ Σολάνα, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως και στην Προεδρία, αλλά κυρίως στον κ. Σολάνα, στο επόμενο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (10 Απριλίου) να μην υπάρχουν πια γενικόλογες αναφορές, αλλά να υπάρχουν προτάσεις πάνω στη στρατηγική, πάνω σε μια συγκεκριμένη στρατηγική. Χθες το βράδυ στο δείπνο καθίσαμε κάπου δύο ώρες και συζητήσαμε αυτό το θέμα. Ήταν γενική η διαπίστωση ότι χρειάζεται μια στρατηγική. Εχουμε, ήδη, συζητήσει τρεις φορές σε δείπνα και σε Συμβούλια Κορυφής για το Κόσοβο και το αποτέλεσμα ήταν ελάχιστο. Ελάχιστο, ας το πούμε έτσι, για να περιγράψουμε κάπως θετικά την κατάσταση. Η αίσθηση όλων ήταν ότι πρέπει να υπάρχει μια συγκεκριμένη πολιτική. Εχουν υποχρέωση αυτοί οι οποίοι είναι υπεύθυνοι να υπάρχει πολιτική. Υπάρχει μια έκθεση του κ. Σολάνα και του κ. Πρόντι. Η έκθεση αυτή θεωρήθηκε περισσότερο τεχνική γύρω από τα θέματα. Χαιρετίστηκε θετικά, αλλά διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν αρκεί.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Να προσθέσω απλώς ότι αυτό ακριβώς τονίσαμε κι εμείς, καταθέτοντας παράλληλα και δικές μας συγκεκριμένες προτάσεις, αφού βεβαίως είχαμε τον τελευταίο καιρό, τις τελευταίες εβδομάδες, επαφές με όλους τους γείτονες, αλλά βεβαίως και με τους συναδέλφους στην Ε.Ε., καθώς και με τη Ρωσία. Αρα, λοιπόν,

είχαμε μια συνολική εικόνα και επισκέψεων και προτάσεων. Αυτές τις προτάσεις μπορούμε να σας τις δώσουμε. Παράλληλα, υπήρξε η εντολή στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στις 10 Απριλίου, να εντρυφήσουμε μέσα σε αυτές τις προτάσεις και τις δικές μας. Θέλω εδώ να τονίσω ότι οι ελληνικές προτάσεις θεωρούνται θετικές. Όπως ξέρετε, βεβαίως, για να γίνουν αποδεκτές, πρέπει να υπάρξει μια συμφωνία-ομοφωνία όλων. Τρεις προτάσεις που έχουν περάσει θεωρήθηκαν θετικές, γιατί προσεγγίζουν με μια διαφορετική αντίληψη για το πώς αντιμετωπίζουν Γιουγκοσλαβία, Κόσοβο κ.ο.κ. Και οι τρεις προτάσεις ήταν ελληνικές.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας.

Λισσαβόνα, 24 Μαρτίου 2000

Ο Υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, μετά την τελική συνέντευξη του Πρωθυπουργού, απάντησε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Υπουργέ, η ελληνική πλευρά πρότεινε να συγκληθεί διάσκεψη υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, ως πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ειρήνη στα Βαλκάνια. Τι ακριβώς είπατε και τι ανταπόκριση υπήρξε;

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Η κακοδαιμονία στην περιοχή έχει πολλές φορές σχέση με ένα μήνυμα, το οποίο είναι αμφιλεγόμενο από τη διεθνή κοινότητα, ειδικότερα για τις αρχές που πρέπει να διέπουν τις μεταξύ μας σχέσεις. Η Ελλάδα έχει τονίσει την ανάγκη να υπάρξει πλήρης σεβασμός των διεθνών συνθηκών, των συνόρων, της εδαφικής ακεραιότητας. Η μη αλλαγή συνόρων είναι μα από τις προϋποθέσεις, μαζί βεβαίως με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που πρέπει όλοι μας να σεβόμαστε.

Αυτές οι αρχές πρέπει να επαναβεβαιωθούν και έτσι να υπάρχει ένας σαφής χάρτης διαδρομής προς την Ευρώπη για το μοντέλο το οποίο εμείς θέλουμε στα Βαλκάνια.

Όπως είχε γίνει παλαιότερα με τη Διάσκεψη στο Ελσίνκι, που καθόρισε το μέλλον της Ευρώπης και που τόνισε ακριβώς την ανάγκη του σεβασμού των συνόρων, θεωρούμε ότι για τα Βαλκάνια κάτι παρόμοιο πρέπει να γίνει, ώστε να τελειώνει η όλη φιλολογία περί πιθανών ανεξάρτητων νέων κρατών στην περιοχή.

Ήταν μια πρόταση που είχε, νομίζω, ένα θετικό αντίκτυπο και θα συζητήσουμε πια στις 10 Απριλίου και στο λεγόμενο ΓΚΙΜΝΙΧ, δηλαδή αρχές Μαΐου, στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Υπήρξε θετική ανταπόκριση από πλευράς της Πορτογαλικής Προεδρίας ή από τους άλλους ηγέτες;

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Μπορώ να σας πω ότι από συναδέλφους, με τους οποίους έχω μιλήσει, υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αυτή την πρόταση. Αλλά, βεβαίως, είναι μια πρόταση που δεν είχαμε το χρόνο να συζητήσουμε και να κουβεντιάσουμε σε βάθος.

Σας ευχαριστώ πολύ.